

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
DLA GMINY MIEJSKIEJ DUSZNIKI-ZDRÓJ
ZA ROK 2025
WRAZ Z REKOMENDACJĄ

Autor oceny, wniosków i rekomendacji:

Mariusz Winiarz

Dane statystyczne przygotowała:

Teresa Zarówna

Zatwierdził:

Mariusz Winiarz - Dyrektor OPS

Duszniki-Zdrój, kwiecień 2026

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm), organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1. tj. ocenę zasobów pomocy społecznej. Dokonywana po raz kolejny ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Miejskiej Duszniki-Zdrój wraz z rekomendacjami, zawartymi w rozdziale 10, stanowi podstawę do planowania budżetu na rok następny. Określenie ich, odbywa się na podstawie dogłębnej analizy funkcjonowania całego systemu pomocy społecznej w roku ubiegłym, uwzględniając przy tym zasoby wykazywane w roku 2024 jak i prognozę na rok 2026.

Zawarte informacje dotyczą osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz obejmują swym zasięgiem szerokie spektrum infrastruktury polityki społecznej w Gminie Miejskiej Duszniki-Zdrój. Zaprezentowane dane ukazują także lokalną sytuację społeczno-demograficzną, zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia, aktywności projektowo-konkursowej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia oraz niezbędne do realizacji kwestie społeczne. Do powyższych zagadnień należy wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotne znaczenie mają tu także kwestie związane z polityką rynku pracy, ochroną zdrowia oraz polityką mieszkaniową i oświatą. Zastanawiając się nad wielkością istniejących zasobów pomocy społecznej pod kątem faktycznych potrzeb i problemów społecznych, biorąc zarazem pod uwagę ekonomię sił i środków należy stwierdzić, iż pozostają one na poziomie wystarczającym. Jednocześnie wymiar istniejących problemów społecznych ukazuje konieczność ponoszenia nakładów i środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym. Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym mającym ułatwić podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w kolejnym okresie.

Ocena zasobów przygotowywana jest w formie formularza opublikowanego w CAS.

WNIOSKI KOŃCOWE WRAZ Z REKOMENDACJAMI

Analiza danych zawartych w ocenie zasobów pomocy społecznej za rok 2024 oraz sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2025 wskazuje na wyraźną kontynuację kluczowych trendów społecznych, przy jednoczesnym wzroście znaczenia nowych obszarów wymagających interwencji.

W szczególności zauważalna jest zmiana charakteru lokalnej polityki społecznej – od modelu opartego głównie na reagowaniu na skutki problemów społecznych, w kierunku systemu skoncentrowanego na profilaktyce, usługach środowiskowych oraz wzmacnianiu samodzielności mieszkańców.

W świetle powyższego za zasadne uznaje się przyjęcie następujących priorytetowych kierunków działań:

I. POLITYKA SENIORALNA I ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Wniosek:

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost liczby osób niesamodzielnych powodują systematyczne zwiększanie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i wsparcie środowiskowe. Jednocześnie utrzymuje się wysoki poziom kosztów ponoszonych przez gminę w związku z kierowaniem mieszkańców do domów pomocy społecznej.

Rekomendacje:

- rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- systematyczne poszerzanie oferty wsparcia środowiskowego (m.in. usługi sąsiedzkie, teleopieka, transport lokalny typu „Taxi-Senior”, usługi „Złota Rączka”),
- wzmacnianie działań aktywizujących i integrujących osoby starsze, w tym rozwój inicjatyw międzypokoleniowych,
- zwiększenie udziału seniorów w procesie planowania lokalnej polityki społecznej,
- rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia, w szczególności chorób ołpeńnych oraz przeciwdziałania izolacji społecznej,
- kontynuacja i rozwój funkcjonowania ośrodków wsparcia dziennego (np. Klub „Senior+”) przy jednoczesnym aktywnym pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

II. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM JAKO FUNDAMENT SYSTEMU WSPARCIA

Wniosek:

Nowoczesna polityka społeczna wymaga przesunięcia ciężaru wsparcia z form instytucjonalnych na usługi realizowane w środowisku lokalnym, umożliwiające mieszkańcom jak najdłuższe zachowanie samodzielności.

Rekomendacje:

- rozwijanie lokalnego systemu usług społecznych dostępnych w miejscu zamieszkania,

- wspieranie i organizowanie usług sąsiedzkich oraz inicjatyw samopomocowych,
- wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem,
- rozwijanie działań integrujących społeczność lokalną i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu,
- tworzenie i wdrażanie lokalnych programów usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.

III. WZMACNIANIE SYSTEMU WSPARCIA RODZIN ORAZ ROZWÓJ DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Wniosek:

Utrzymujące się problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wzrost kosztów związanych z pieczę zastępczą wskazują na konieczność intensyfikacji działań wspierających rodzinę oraz wzmacniania systemu wczesnej interwencji i profilaktyki.

Rekomendacje:

- zapewnienie stabilnego dostępu do usług asystenta rodziny oraz wzmacnianie jego roli w pracy środowiskowej,
- rozwijanie poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego),
- intensyfikacja działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców,
- wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka,
- podejmowanie działań na rzecz ograniczania liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej oraz skutecznej pracy z rodzinami biologicznymi.

IV. ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I PRZECIWDZIAŁANIA NOWYM PROBLEMOM SPOŁECZNYM

Wniosek:

Wzrost zapotrzebowania na wsparcie psychologiczne i psychiatryczne, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych, wskazuje na konieczność systemowego rozwijania działań w obszarze zdrowia psychicznego.

Rekomendacje:

- rozwijanie dostępności poradnictwa psychologicznego i wsparcia kryzysowego,
- realizacja programów profilaktycznych w zakresie zdrowia psychicznego, w tym przeciwdziałania depresji i izolacji społecznej,
- wdrażanie działań edukacyjnych w zakresie higieny cyfrowej, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy,
- integracja działań różnych instytucji w obszarze wsparcia psychicznego mieszkańców.

V. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU INSTYTUCJONALNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Wniosek:

Skuteczność realizacji zadań pomocy społecznej jest bezpośrednio uzależniona od stabilności kadrowej, poziomu wynagrodzeń oraz warunków organizacyjnych funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rekomendacje:

- zapewnienie stabilnych warunków zatrudnienia oraz stopniowe dostosowywanie poziomu wynagrodzeń do zakresu obowiązków i odpowiedzialności pracowników,
- inwestowanie w rozwój kompetencji kadry poprzez szkolenia i doskonalenie zawodowe,
- zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych na realizację zadań ustawowych i programów społecznych.

VI. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH REALIZACJI ZADAŃ

Wniosek:

Zagospodarowanie otoczenia budynku Ośrodka Pomocy Społecznej (m.in. nasadzenia roślinne, kwietniki) pozytywnie wpływa na jego wizerunek, jednak stan techniczny obiektu oraz konieczność realizacji zaleceń pokontrolnych wskazują na potrzebę podjęcia działań inwestycyjnych.

Rekomendacje:

- zabezpieczenie środków finansowych na termomodernizację i niezbędne prace remontowe,
- dostosowanie infrastruktury do obowiązujących standardów bezpieczeństwa,
- poprawa warunków obsługi mieszkańców oraz pracy pracowników,
- traktowanie inwestycji infrastrukturalnych jako elementu zapewnienia ciągłości realizacji zadań publicznych.

PODSUMOWANIE

Zgromadzone dane oraz doświadczenia z realizacji zadań Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że kluczowym kierunkiem rozwoju lokalnej polityki społecznej Gminy Duszniki -Zdrój jest dalsze wzmocnianie systemu usług społecznych realizowanych w środowisku lokalnym.

Szczególne znaczenia nabiera rozwój wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych, systemowe podejście do pracy z rodziną oraz intensyfikacja działań profilaktycznych, w tym w obszarze zdrowia psychicznego.

Jednocześnie należy podkreślić, że skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest od zapewnienia stabilnych warunków funkcjonowania systemu pomocy społecznej, w tym odpowiednich zasobów kadrowych i organizacyjnych.

Brak adekwatnych działań w tym zakresie może prowadzić do wzrostu kosztów związanych z koniecznością stosowania bardziej zaawansowanych i kosztownych form wsparcia instytucjonalnego, a tym samym ograniczenia efektywności lokalnej polityki społecznej.

W związku z powyższym rekomenduje się traktowanie rozwoju systemu pomocy społecznej jako strategicznego elementu polityki gminy oraz inwestycji w długofalowe bezpieczeństwo społeczne jej mieszkańców.

Zatwierdził:

Mariusz Winiarz - Dyrektor OPS w Dusznikach-Zdroju